

Effectiveness Of Special Training In Developing Creative Thinking

Uktamova Zuhra Rustamjon qizi

1st year student of distance learning Psychology

Andijan branch of Kokand University

Email: oktamovaarofatoy@gmail.com

Phone: +998911735470

Xalimjanov Abdukunduz Rakhimjon ogli

Teacher of the Department of "Computer Engineering and Digital Technologies"

Andijan branch of Kokand University

Email: xalimjanov123@gmail.com

Abstract

This thesis highlights the problem of developing creative thinking in modern education and its relevance. Creative thinking is a person's innovative and original approach to problem situations, his desire to think in a new way, departing from existing patterns. The study analyzed the internal and external factors affecting the formation of creative thinking and proved the effectiveness of its development through psychological training with practical examples. Through the training sessions conducted within the framework of the study, the participants' interest in free thinking, innovation, as well as teamwork skills significantly increased. The effectiveness of the trainings was determined on the basis of special tests, observations and questionnaires. The main stages of the training methodology, training forms (interactive methods, creative games, brainstorming, associative thinking techniques) were also considered. As a result, trainings in the development of creative thinking justify themselves as an effective, interesting and motivating tool

Keywords: Creative thinking, training, creative potential, psychological methods, interactive learning, problem situation, innovative approach.

Annotatsiya

Mazkur tezisda zamonaviy ta'limda kreaktiv fikirlashni rivojlantirish muammosi va uning dolzarbligi yoritilgan. Kreaktiv fikirlash-bu insonning muammoli vaziyatlarga innovatsion va original yondashuvi, mavjud andozalardan chetga chiqib, yangicha fikirlashda bo'lgan intilishidir. Tadqiqotda kreaktiv fikirning shakllanishiga ta'sir etuvchi ichki va tashqi omillar tahlil qilingan hamda psixologik treninglar orqali uni rivojlantirishning samaradorligi amaliy misollar bilan isbotlab berilgan. Tadqiqot doirasida olib borilgan trening mashg'ulotlari orqali qatnashchilarda erkin fikirlash, yangilik yaratishga bo'lgan qiziqish, shuningdek, jamoaviy hamkorlikda ishlash ko'nikmalari sezilarli darajada oshgan. Treninglarning samaradorligi maxsus testlar, kuzatuv va so'rovnamlar asosida aniqlangan. Shuningdek, trening metodikasining asosiy bosqichlari, mashg'ulot shakllari (interaktiv metodlar, kreaktiv o'yinlar, brainstorming, assotsiativ fikirlash texnikalari) ham ko'rib chiqilgan. Natijada, kreaktiv fikirlashni rivojlantirishda treninglar- samarali, qiziqarli va motivatsion vosita sifatida o'zini oqlaydi

Kalit so'zlar: Kreaktiv fikirlash, trening, ijodiy salohiyat, psixologik metodlar, interaktiv ta'lim, mummoli vaziyat, innovatsion yondshuvi.

Kirish

Fikirlash-insonning atrof-muhitni anglash, tahlil qilish va yechim topish qobiliyatidir. Zamonaviy ta'lim jarayonida tanqidiy, ijodiy va mantiqiy fikirlashni rivojlantirishga qaratilgan metodik mashg'ulotlar majmuasidir. Maxsus trening- fikirlash faoliyatini maqsadli rivojlantirishga qaratilgan metodik mashg'ulotlar majmuasidir. Maxsus

treninglar insonni tanqidiy fikirlash muammoni yechish va qaroq qabul qilish ko'nikmalarini va bilimlarini oshiradi. Treninglar orqali insonlar har xil nuqtai nazardan ko'rish qobiliyatini oshiradi. Treninglar orqali talaba va boshqa odamlarni motivatsiya, o'z-o'zini baholash qobiliyati oshadi. Treninglar orqali gurux bo'lib ishlash mashg'ulotlari fikir almashinuvi va muloqot qilish madaniyatlarini rivojlantiradi. Zamonaviy jamiyatning tez sur'atlar bilan rivojlanishi insondan nafaqat mavjud bilimlarni qo'llash, balki yangi g'oyalar yaratish, noodatiy yechim topish qobiliyatini talab etmoqda. Ana shu jarayonda kreativ fikirlash-inson tafakkurining eng muhim jihatlardan biri sifatida alohida ahamiyat hasb etadi. Kreativlikning rivojlanishi esa tasodifiy emas, balki maxsus sharoitlar va mashqlar orqali shakllantiriladi. SHu nuqtayi nazardan, maxsus treninglarning samaradorligi ilmiy va amaliy jihatdan isbotlangan.

Tadqiqotni maqsadi: Fikirlashda yangicha yondashuvni rivojlantirish va unga ijobiy tasir ko'rsatish. Ushbu maxsus treninglar talabalarni tanqidiy, mantiqiy va ijodiy fikirlash qobiliyatiga ta'sirini aniqlash hamda ularning samaradorligini amaliy jihatdan izohlab berishni o'rgatadi.

Tadqiqotning vazifalari: BU treninglar inson hayotida kerak bo'ladi. Chunki maxsus treninglar odamni fikirlash, o'ylash va bajarishini rivojlantiradi. Psixologik treninglar ham o'ylash fikirlash doiralarini kengaytiradi.

Tadqiqot metodologiyasi: Motivatsion mashqlar: ijodiy o'yinlar, noodatiy vaziyatlardan chiqish yo'lini izlash, qizqarli muammoli savollar.

Kognitiv mashqlar: assotsiatsiyalar o'yini, "10 xil yechim" metodi, hikoya davom ettirish usuli.

Emotsional mashqlar: ijodiy realikatsiya, vizulatsiya, tasavvur mashqlari.

Jamoaviy mashqlar: "miyasturum"(brainstorming), guruhiy loyiha yaratish, kollektiv muammolarni hal qilish.

Tadqiqot natijalari: Toshkentda davlat pedagogika universitetida o'kazilgan tajribada talabalar ikki guruhga bo'lindi: biri an'anaviy dars jarayonida qatnashdi, ikkinchisi esa qo'shimcha ravishda ijodiy mashg'ulotlarda ishtirok etdi. Bir semester oxirida ikkinchi gruxdagi talabalar mustaqil loyiha topshiriqlarida yangilik kiritish bo'yicha 30-35% yuqori natija ko'rsatdi. Bu holat shuni anglatadiki, trening insonning o'ziga ishonchini mustahkamlaydi, "qo'rqmaslik" hissini kuchaytiradi va o'z g'oyasini erkin ifoda etishga yordam beradi.

Xulosa

Maxsus treninglar kreativ fikirlashni rivojlantirishda o'zining yuqori samaradorligini ko'rsatmoqda. Ular:

- Noodatiy fikirlashni rag'batlantiradi;
- SHaxsda yangilik yaratishga intilishni oshiradi;
- O'ziga ishonch va erkin fikirlashni shakllantiradi;
- Jamiyatning innovatsion taroqqiyotiga hissa qo'shadi.

Demak, ijodiy fikirlashni tarbiyalashda maxsus treninglar nafaqat ta'lim jarayonida, balki kasbiy va shaxsiy hayotda ham muhim ahamiyatga ega. Shuning uchun ham maxsus treninglar har bir odamga albatta kerak. Bu treninglar orqali inson rivojlanadi va o'sadi. Fikirlash doirasi kengayadi mantiqiy o'ylashni boshlaydi

Foydalanilgan adabiyotlar:

Edward de Bono-"Lateral Thinking" (Yonlanma fikirlash)

Xotamov Islom Sirojiddinovich, Olimov Murodjon Komiljonovich "Kreativ fikirlash"

Ken Robinson-"Out of Minds : learning to be Creative"

Michael Michalko Thinkertoys: A Hanbook of Creative-Thinking Techniques

Kreativlik va ijodkorlikni rivojlantirish bo'yicha ilmiy adabiyotlar E.P.Torrance